

Koncepcia rozvoja

Základnej školy Kukučínova ulica 106 vo Vranove nad Topľou

pre roky 2022 - 2027

Vranov nad Topľou, 2022

PaedDr. Martin BABIAK

PREDHOVOR

Škola by mala nielen vzdelávať, ale aj poskytovať možnosti, priestor na vytváranie priateľskej atmosféry medzi deťmi, učiteľmi a rodičmi. Má vytvárať stimulujúce prostredie pre rozvoj prirodzeného nadania a rôznorodosti talentov žiakov, učiteľov. Podporovať zmysluplné učenie pre život a celoživotné učenie detí aj učiteľov. Zameriavať sa na cieľavedomý rozvoj tvorivosti detí a ich sociálnych zručností, ako sú rešpekt k rôznorodosti, komunikácia, tímová práca. Vytvárať príležitosti pre spoluprácu medzi rodinou, školou, komunitou.

Aj preto je veľmi dôležité dosiahnuť súhru medzi potrebami rodiča, učiteľa a v neposlednom rade toho, ktorý je na prvom mieste – a to žiaka školy.

Hlavnou víziou školy je, aby žiak, ktorý získa vzdelanie poskytované základnou školou, získal kompetentnosti flexibilne reagovať na zmeny, spolupracovať, kriticky myslieť a využívať technológie vo svoj prospech. Mal by byť dobrý, čestný, morálny, charakterný, múdry, vzdelaný, tvorivý, aktívny, samostatný, pracovitý, iniciatívny, šťastný a vyrovnaný zdravý človek pripravený na pokračovanie v štúdiu na strednej škole.

ZOZNAM SKRATIEK A SYMBOLOV

ŠVVP – špeciálne výchovno – vzdelávacie potreby

CŠPP – Centrum špeciálno – pedagogického poradenstva

CPPPaP – Centrum pedagogicko-psychologického poradenstva a prevencie

ZŠ – Základná škola

MŠ – Materská škola

SR – Slovenská republika

NPRVV – Národný program rozvoja výchovy a vzdelávania

PVV – Programové vyhlásenie vlády

IKT – Informačno - komunikačné technológie

PC – personal computer (osobný počítač)

PK – predmetová komisia

MZ – metodické združenie

ŠKD – Školský klub detí

ESF – Európsky sociálny fond

EÚ – Európska únia

MŠVVaŠ SR – Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky

MRK – Marginalizované rómske komunity

MPC – Metodicko- pedagogické centrum

MsZ – Mestské zastupiteľstvo

VZN – Všeobecne záväzné nariadenie

ŠkVP – školský vzdelávací program

ISCED - angl.: The International Standard Classification of Education

- je stupnica vytvorená organizáciou UNESCO, aby slúžila ako nástroj na porovnávanie, kompiláciu a prezentáciu štatistických údajov o vzdelávaní v rámci jednotlivých krajín ako aj medzinárodne.

ISCED 1 – Primárne vzdelávanie – 1. stupeň ZŠ

ISCED 2 – Nižšie sekundárne vzdelávanie – 2. stupeň ZŠ

ÚVOD

Dlhodobú koncepciu rozvoja školstva určuje Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu SR prostredníctvom všeobecne záväzných právnych noriem, nariadení, pokynov a usmernení. Koncepcia školy vychádza z Programového vyhlásenia vlády ako aj z Národného programu rozvoja výchovy a vzdelávania na roky 2018 – 2027.

Koncepcia rozvoja Základnej školy, Kukučínova ulica 106, Vranov nad Topľou vychádza z akceptácie cieľov základných školských dokumentov, predovšetkým Štátneho vzdelávacieho programu pre stupeň vzdelania ISCED1, ISCED2, Výchovných programov pre ŠKD, CVC, zo správ o výchovno-vzdelávacej činnosti, jej výsledkoch a podmienkach, z vnútornej analýzy aktuálneho stavu školy, doterajšej orientácie, tradícií, podmienok školy a rešpektovaní podnetov a návrhov Rady školy, pedagógov, zákonných zástupcov a žiakov.

Každá škola je z hľadiska sociálneho systému jedinečná, vyznačujúca sa svojším vnímaním svojho poslania – vízie.

Návrh koncepcie rozvoja ZŠ Kukučínova ulica 106 vo Vranove nad Topľou na roky 2020 – 2025 bude vychádzať z doterajšieho poznania troch základných subsystémov, opierajúc sa o poznanie a doterajšie skúsenosti v oblasti riadenia základnej školy na území mesta Vranov nad Topľou.

Sú to nasledovné subsystémy :

- **funkcionálny** – poslanie školy a jej vzhľad navonok pre pozorovateľa, tzn. budova a jej interiér, exteriér a pod.;
- **sociálny** – vzťahy medzi vnútornými klientmi, vzájomné vzťahy medzi vonkajšími a vnútornými klientmi, tzn. ponuka školy, a to je :
 - klíma tried, vyučovacích hodín, aktivity a činnosť PK a MZ
 - organizačná štruktúra školy;
 - vzťahy medzi učiteľmi, vedením a učiteľmi, žiakmi a učiteľmi, rodičmi a učiteľmi a pod.;
- **hodnotový** (kultúrny) – obsahuje spoločné hodnoty školy, jej identitu, kvalitu edukačného procesu, autonómiu, ciele a pod

Zo systémového hľadiska predpokladáme zmeny v týchto oblastiach :

- a) zmeniť filozofiu výchovy a vzdelávania
- b) zmeniť obsah vzdelávania
- c) zmeniť prípravu učiteľov
- d) zmeniť metódy výchovy

Z uvedených základných oblastí škola a jej pedagógovia môžu ovplyvniť len časť uvedených oblastí, vo väčšine sme odkázaní na platnú školskú legislatívu. Preto v snahe naplnenia myšlienok Národného programu rozvoja výchovy a vzdelávania na roky 2018 - 2027 je možné oprieť sa o novelizovaný Zákon o výchove a vzdelávaní č.245/2008, ktorý legalizuje smerovanie zmien v školách a sústavu princípov výchovy a vzdelávania, ktoré sa majú uplatňovať v novej škole a nástroje, ktoré majú zabezpečovať ich realizáciu.

Škola ako živý a citlivý organizmus reaguje na všetky zmeny v živote a spoločnosti, teda aj na nové podmienky výchovy a vzdelávania, ktoré možno hodnotiť pozitívne.

Charakteristika školy

Škola bola uvedená do prevádzky v roku 1966. Je plnoorganizovanou základnou školou s ročníkmi 1. – 9. ročník. Na I. stupni je v súčasnosti zriadených 5 tried. Na II. stupni je 18 tried, z toho štyri špeciálne triedy pre žiakov s ľahkou mozgovou disfunkciou vzdelávajúcich sa podľa variantu A aj B učebných osnov špeciálnej základnej školy. V škole sa vzdeláva 480 žiakov. Popri intaktných žiakoch sa v škole vzdeláva aj 23 žiakov formou školskej integrácie a vzdelávajú sa podľa vzdelávacieho programu pre žiakov s telesným postihnutím, ako aj vzdelávacieho programu pre žiakov s vývinovými poruchami učenia, či mentálnym postihnutím. Zvýšenú pozornosť im venuje školský špeciálny pedagóg, školský psychológ, výchovná poradkyňa, ako aj pedagogickí asistenti. U týchto žiakov bola realizovaná dôkladná psychologická aj špeciálnopedagogická diagnostika a na základe ich záverov vypracovaný individuálny vzdelávací program pre každého žiaka v snahe pomôcť týmto žiakom v znižovaní školského neúspechu. V škole máme vypracovanú školskú

stratégiu znižovania školského neúspechu a sú zavedené podporné opatrenia pre žiakov v závislosti od výchovno-vzdelávacích potrieb žiakov.

Škola monitoruje a vyhodnocuje priebežne základné rizikové faktory školského neúspechu ako sú vymeškané vyučovacie hodiny, sociálne znevýhodnenie, hmotná núdza, prejavy nezáujmu, strata motivácie žiaka, dlhodobé nepriaznivé domáce prostredie, nepriaznivá situácia v rodine, problémy s materinským jazykom a hľadá možnosti napredovania žiaka aj v spolupráci s komunitnými centrami, UPSVaR, CPPPaP.

Vyučovací proces sa uskutočňuje v jednozmennej prevádzke v dopoludňajších hodinách. Riadi sa rozvrhom hodín.

Všetci pedagogickí zamestnanci majú pedagogickú aj odbornú spôsobilosť. Pre neustále skvalitňovanie úrovne vyučovania sa zúčastňujú vzdelávaní podľa vypracovaného plánu profesijného rozvoja. V súčasnosti je ale veľmi slabá ponuka akreditovaných vzdelávaní. Počet zamestnancov je stabilizovaný, dochádza však ku značnej migrácii najmä pedagogických zamestnancov a to z dôvodu náročnej práce so žiackym kolektívom, najmä žiakov z marginalizovanej rómskej komunity, ktorí vo väčšine nemajú záujem o vzdelávanie a preto pedagógovia aj pri vynaložení nemalého úsilia často nevidia výsledky svojej pedagogickej práce a preto odchádzajú zo školy.

Žiaci navštevujúci základnú školu sú zo školského obvodu podľa VZN Vranov nad Topľou – časť Čemerné a spádových obcí Banské, Vechec. Z celkového počtu žiakov navštevuje školu **99% žiakov z rómskeho etnika**, aj keď sa nehlásia k rómskej národnosti. Z nich je viac ako 50% zo sociálne znevýhodneného prostredia a poberajúci dávky v hmotnej núdzi.

Segregácia alebo inklúzia?

Zistenia domácich i zahraničných výskumov potvrdzujú opakované odporúčania, že školy samy nevidia segregáciu riešiť či čeliť problémom, ktoré z nej vyvstávajú. Jedinou cestou je inkluzívny prístup na princípe inkluzívneho vzdelávania. Bez vonkajšej podpory zo strany štátu, bez komplexného riešenia v podobe odstraňovania bariér inkluzívnemu vzdelávaniu, finančnej i odbornej pomoci školám zo strany štátu táto zmena nebude možná.

Vzdelávací systém Slovenska by mal zohľadňovať existujúce štrukturálne a individuálne rozdiely bez ohľadu na sociálne postavenie žiakov. Segregované vzdelávanie rómskych detí existujúce rozdiely nielenže neodstraňuje, ale naopak, rozdiely prehĺbuje a má ďalekosiahle dôsledky na ďalšie životné dráhy detí. Dodržiavanie ľudskoprávneho prístupu, nediskriminácia a posun smerom k inkluzívnemu vzdelávaniu sú kľúčovými komponentmi nevyhnutnej zmeny v paradigme uvažovania nad vzdelávaním rómskych detí zo sociálne znevýhodneného prostredia.

SWOT ANALÝZA – SEBAHODNOTENIE

Na vytvorenie jednotného koncepčného zámeru je nevyhnutné urobiť swot analýzu, poznať a zaoberať sa slabými a silnými stránkami školy, vedieť, aké má príležitosti a aké ohrozenia môže očakávať.

Silné stránky :
1. Kvalifikovaný učiteľský zbor ochotný pracovať aj v náročných podmienkach, najmä so žiakmi zo sociálne znevýhodneného prostredia.
2. Zvýšená pozornosť žiakom s vývinovými poruchami učenia a žiakov vyžadujúcich špecifické podmienky vzdelávania (dyslexia, dysgrafia, dysortografia, dyskalkúlia).
3. Vzdelávanie mentálne postihnutých žiakov v špeciálnych triedach.
4. Školský inkluzívny tím, tímová práca učiteľov
5. Tri odborné učebne na vyučovanie informatiky, dve jazykové učebne s interaktívnymi tabuľami
6. Multimediálne učebne s interaktívnymi tabuľami, vybavenie učebnými pomôckami a didaktickou technikou
7. Ochota učiteľov vzdelávať sa.
8. Spolupráca s verejnosťou, konštruktívne vzťahy školy so zriaďovateľom.
9. Používanie e-učebníc a softvérov s digitálnym obsahom

Slabé stránky :
1. Vysoký počet žiakov so sociálne znevýhodneného prostredia, žiakov

v hmotnej núdzi a neprispôsobivých žiakov
2. Zničený športový areál s bežeckým oválom
3. Najstaršia ZŠ v rámci mesta Vranov n.T. (56 rokov) s potrebou značných investícií do opráv
4. Klesajúci záujem o vzdelávanie zo strany väčšiny žiakov
5. Zlá školská dochádzka žiakov, časté absencie
6. Absencia nadaných a talentovaných žiakov, chýbajú pozitívne vzory správania
Príležitosti :
1. Triedy s pripojením na internet a vyučovanie s datavideoprojektorom.
2. Rozvoj a podpora kreativity učiteľov a žiakov školy.
3. Zapájanie sa do projektov organizovaných EÚ a inými inštitúciami.
4. Prezentácia žiakov a školy na verejnosti.
5. Možnosť výmeny pedagogických skúseností s partnerskou školou v Anglicku, príp. Českej republike.
7. Bežecký areál – výmena antuky za umelý bežecký povrch
8. Objavenie skrytých schopností žiakov

Ohrozenie :
1. Prirodzený úbytok školskej populácie.
2. Negatívne vonkajšie vplyvy na mladú generáciu.
3. Feminizácia učiteľského kolektívu a častá migrácia zamestnancov
4. Konkurenčné prostredie iných škôl.
5. Narastajúci počet žiakov z rôznymi poruchami učenia.

MATERIÁLNO – TECHNICKÉ VYBAVENIE

Škola disponuje finančnými prostriedkami, ktoré dostáva prostredníctvom zriaďovateľa a to :

1. finančné prostriedky prostredníctvom prenesených kompetencií z MŠVVaŠ SR

- normatívny nápočet na počet žiakov školy
 - normatívny nápočet na počet žiakov centier voľného času pri ZŠ Kukučínova
 - normatívny nápočet na mzdy a odvody pedagogických asistentov učiteľa
2. finančné prostriedky z originálnych kompetencií – z podielových daní mesta
- mzdy a odvody pre fungovanie ŠKD
 - mzdy a odvody pre školskú jedáleň
3. nenormatívne finančné prostriedky
- dopravné pre žiakov zo spádových obcí
 - finančné prostriedky na záujmové vzdelávanie (krúžky)

Zákon 597/2003 Z.z., zákon 245/2008 Z.z (Školský zákon) a 462/2008 Z.z.sú legislatívne normy, ktoré pri fungovaní školy musí škola rešpektovať.

Pri súčasnom zvyšovaní cien energií a v nadväznosti na to zvyšovanie cien ostatných komodít, škola nebude mať dosť finančných prostriedkov ani na bežnú prevádzku nie to na rozvoj školy v ostatných oblastiach, ak nepríspeje a nepomôže riešiť súčasnú zložitú situáciu zriaďovateľ, prípadne štát.

Koncepcia rozvoja školy na obdobie rokov 2022 – 2027

A) Výchova a vzdelávanie

Cieľom je:

- Umožniť žiakom získať dostatočné všeobecné vedomosti a zručnosti vo všetkých všeobecnovzdelávacích predmetoch rozvíjaním kľúčových kompetencií žiaka
- Veľký dôraz klásť na rozvíjanie sebapoznania, sebahodnotenia žiaka, hodnotenia spolužiakov a celého kolektívu, aby žiaci poznali svoje silné a slabé stránky
- Pri vzdelávaní uprednostniť pozitívne hodnotenie
- Uplatňovať individuálny prístup pri vzdelávaní a hodnotení žiakov
- Vychovávať žiakov v duchu humanizmu, národného povedomia, všestranného regionálneho poznania

- Motivovať žiakov k vyššiemu záujmu o čítanie kníh, umožňovať využívanie obnovenej knižnice na výučbu literatúry a iných predmetov a rozvíjanie čitateľskej gramotnosti
- Aktívne zapájať žiakov do starostlivosti o zdravie, zdravú výživu, zdravý životný štýl
- Podporovať rozvoj športových činností v telocvični, využívaním multifunkčného ihriska
- Sprostredkovať žiakom základné poznatky z oblasti finančnej gramotnosti a rozvíjať ich vhodnými metódami a formami práce
- Na vyučovaní vytvárať pozitívnu atmosféru založenú na dôvere, empatii, rovnocennej komunikácii a podnecovaní žiakov k čo najlepším výkonom
- Do vyučovacieho procesu implementovať prvky moderných alternatívnych metód a foriem práce (projektové, prosociálne a zážitkové vyučovanie, blokové vyučovanie, prezentácie a pod.)
- využitie CLIL-u – prepojenie cudzieho jazyka s ďalším nejazykovým predmetom, kde sa žiaci stretávajú s rôznymi situáciami, riešia ich v cudzom jazyku a zároveň využívajú poznatky z nejazykového predmetu
- Zapájať žiakov do mimoškolských aktivít organizovaných školou a inými organizáciami z dôvodu zmysluplného trávenia voľného času
- Rozvíjať komunikačné schopnosti žiakov, učiť žiakov prezentovať výsledky svojej práce i svoje postoje, rozvíjať hodnotiace myslenie žiakov
- Zamerať sa na prevenciu mravného úpadku mládeže – alkoholizmus, fajčenie, drogy, záškoláctvo, menšie trestné činy, ktoré sa stávajú hrozbou dnešnej spoločnosti.
-

B) Klíma na pracovisku a personálne podmienky

Dobrá škola sa nedá vytvoriť bez spokojných, kvalifikovaných a angažovaných zamestnancov. Škola je úspešná vo svojej činnosti ak má kolektív učiteľov a správnych zamestnancov, ktorí sa snažia o rozvoj a rast školy, uvedomujú si svoju zodpovednosť za profil školy. Dosiahne

sa to najmä vytváraním dobrej klímy školy, ktorá je založená na vzájomnej dôvere, úcte medzi všetkými, ktorí sa podieľajú na výchove, otvorenou a zrozumiteľnou komunikáciou, súdržnosťou a lojalitou ku škole. Pre neustále skvalitňovanie výchovno-vzdelávacieho procesu podporuje zamestnancov vzdelávať sa podľa plánu profesijného rozvoja, v ktorom sa kladie dôraz na prínos pre školu. Keďže škola nemá dostatok kvalifikovaných pedagógov na slovenský jazyk a literatúru, na informatiku a matematiku, prvoradá bude podpora štúdia uvedených predmetov. Ďalej pedagogický zamestnanec vykonávajúci špecializované činnosti a to uvádzajúci pedagogický zamestnanec.

Základom úspešného fungovania školy je spolupráca so zriaďovateľom, neustála aktívna spolupráca so zákonnými zástupcami, s okolitými základnými i strednými školami, úradmi, ÚPSVaR, komunitnými centrami, starostami, CPPPaP. Prijímanie konštruktívnych a realizovateľných návrhov a umožnenie partnerom spolupodieľať sa na rozvoji školy

Škola – zriaďovateľ

Škola - zriaďovateľ	Zriaďovateľ - škola
Poskytuje kvalitnú výchovu a vzdelávanie, plní ciele stanovené v Národnom programe rozvoja výchovy a vzdelávania, stanovuje si splniteľné ciele v súlade s požiadavkami humánnej školy, zabezpečuje plynulú prevádzku	Zabezpečuje dostatok financií na prevádzku školy, očakáva kvalitné plnenie úloh a kvalitné služby verejnosti. Škola od zriaďovateľa očakáva podporu pri napĺňaní cieľov.

Škola – zamestnanci školy

Škola – zamestnanci školy	Zamestnanci školy - škola
Vytvára pre zamestnancov školy optimálne pracovné podmienky, psychologické podmienky,	Plnia celkové a čiastkové ciele školy, permanentne sa vzdelávajú, sú aktívni a iniciatívni, spolupracujú

zabezpečuje možnosti ďalšieho vzdelávania, oboznamuje zamestnancov s novou legislatívou a vytvára účinnú organizačnú štruktúru, priestor na realizáciu a tvorivosť, priznáva samostatné kompetencie, vytvára vnútorné školské predpisy tak, aby sa s nimi stotožnili všetci zamestnanci školy.	s rodičovskou verejnosťou, účinne spolupracujú s ďalšími partnermi školy, vytvárajú pozitívny imidž školy. Každý člen pedagogického zboru má právo participovať na tvorbe školského vzdelávacieho programu, tiež na usmerňovaní chodu školy. Akceptujú vnútorné školské predpisy s vedomím, že nariadenia, ktoré spoločne skoncipovali a prijali, budú musieť plniť.
--	--

Škola – zákonný zástupca

Škola – zákonný zástupca	Zákonný zástupca - škola
Škola poskytuje zákonnému zástupcovi ako objednávateľovi kvalitné služby v rámci výchovy a vzdelávania a poskytuje tiež mimoškolské aktivity.	Zákonní zástupcovia spolupracujú so školou, podporujú jej hlavné ciele, pomáhajú škole, podieľajú sa na realizácii cieľov.

Škola

Škola	Organizácie spolupodieľajúce sa na výchove a vzdelávaní
Prizýva organizácie k spolupráci.	Pomáhajú plniť hlavné úlohy školy.

Škola – školská samospráva

Škola – školská samospráva	Školská samospráva - škola
Predkladá samospráve koncepcie,	Vyjadruje sa k hlavným úlohám, dáva

plány práce, podnety na pomoc a spoluprácu, očakáva pomoc.	podnety a návrhy na skvalitnenie činností, spolupodieľa sa na realizácii úloh, poskytuje pomoc.
--	---

Škola – partneri

Škola – partneri	Partneri - škola
Škola –škola prizýva k spolupráci ostatných partnerov k vzájomnej spolupráci, napr. projektových partnerov. Očakáva pomoc, podporu a dôveru.	Projektoví partneri školy podporujú školu pri realizácii projektov a iných koncepčných zámeroch.

Škola spolupracuje s CPPPaP a s ČŠPP nakoľko za posledné roky sa zvýšil počet žiakov vykazujúcich určité špecifické poruchy učenia a správania.

ZÁVER

Všetky závery, ciele a potreby školy do roku 2027 je možné realizovať samozrejme dobrou marketingovou činnosťou vedenia školy, dobrou spoluprácou so zriaďovateľom školy ako aj s rodičmi.

Je potrebné sa opierať o stabilný tím pedagogických odborníkov, ktorí majú radi prácu s deťmi, zodpovedný a systematický prístup ku učiteľskej práci. Pokračovať v začatej reforme školstva a ponúknuť verejnosti školu, ktorej absolventi budú úspešne pokračovať v štúdiu na stredných školách.

Úlohy stanovené v koncepcii na roky 2022 – 2027 sú reálne a splniteľné, nakoľko vyplynuli nielen z celospoločenských potrieb, ale aj z analýzy súčasného stavu školy.

Koncepcia predpokladá, že pri plnení úloh budú využité silné stránky a príležitosti tak, ako vyplývajú zo swot analýzy.

Veľmi zložitou a komplexnou sa ukazuje otázka motivácie k dosiahnutiu vzdelania. Mať vzdelanie neznamená dnes automaticky mať lepšie šance získať zamestnanie. Je to jednak z dôvodu diskriminácie na trhu práce, ale aj slabou motiváciou pracovať v situácii, keď dávky sú vyššie ako minimálna mzda.

Najmä v oblastiach s malým množstvom pracovných príležitostí je veľa práce načierno, na ktorú sa vzdelanie nevyžaduje a ktorá ešte viac devaluje riadne mzdy (zamestnávateľia neplatia odvody). V prostredí SZP sa problémom stávajú aj vzory – prácu dlhodobo nemajú ani rodičia, ani väčšina blízkeho okolia. Napriek tomu je vzdelanie deklarovanou hodnotou, ašpiráciou a prioritou pre rodičov rómskych detí i samotné deti.

Vranov nad Topľou **2022**

PaedDr. Martin BABIAK